

SLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po nošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inzerati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 2549

Veličastna delavska slavnost v Kranju

Kranj, 14. septembra.

Vrvenje in valovanje pestrnih in velikih množic že od jutranjih ur naprej je mestu Kranju dalo to nedeljo posebno signaturo. Ves glavni trg od Kušlana pa daleč gori od Savnika naprej je napolnilo ljudstvo, pričakujoč spreved, ki se je z tržiško in kranjsko godbo na čelu formiral pred novo zgrajenim »Delavskim domom« in po Jelenovem klanju prispel v mesto do župne cerkve. V sprevedu so bili odborniki in člani »Stavbne zadruge Delavski dom«, dalje več odličnih udeležencev, za njimi pa množica ljudstva. Iz župnišča je krenil nato v cerkev še drug spreved, ko je škof dr. Gregorij Rožman prihajal v velikem spremstvu duhovščine k daritvi sv. maše, pri kateri je pel zelo lepo kranjski cerkveni pevski zbor. — Stopil je na leco knezoškof dr. Rožman, ki je v svojem toplem govoru slavil neprecenljivo vrednost doma.

Blagoslovljenje

Po sv. maši je krenil spreved nazaj k »Delavskemu domu«, kjer se je vršila na prostem pred domom slovesna blagoslovitev. Napravljen je bil mal oltarček, ob katerem je gospod škof opravil blagoslovitev zunaj in nato znotraj stavbe. Levo od oltarčka so bili zbrani odlični udeleženci in zastopniki in moški pevski zbor »Prosvetnega društva«, ki je pred blagoslovljivo zapel eno pesem, po blagoslovitvi pa je godba, nameščena desno od oltarčka, zaigrala »Povsod Bog« nakar je bil slovesni obred končan. Ves obširni prostor na severni strani »Delavskega doma«, po savskem mostu, na prostoru koncem mosta in v vnožju roženvenškega klanca pa je napolnila tisočglava množica, ki je z napetim pričakovanjem in zanimanjem sledila poteku. Bil je to prizor, ki bo ostal vsem udeležencem v neizbrisnem spominu, ko je bil izročen božjemu varstvu »Delavski dom«, katerega naloge in namen s socialno-karitativnega vidika je vzhvišen visoko nad vsako dobičkarško ali profitarško izkoriščanje delavskega stanu.

Slavnostno zborovanje »Stavbne zadruge Delavski dom«

Blagoslovitvi je v dvorani v prvem nadstropju sledilo slavnostno zborovanje »Stavbne zadruge Delavski dom« v Kranju. Zborovanje je otvoril sedanjí predsednik zadruge, g. duhovni svetnik Matija Škrbec. Zahvali se najprej v imenu Stavbne zadruge in v imenu v domu nastanjenega delavstva škofu, ker je osebn blagoslovil stavbo. Nato pozdravi g. svetnik različne odlične udeležence zborovanja in zastopnike kot: okrajnega načelnika, svetnika g. dr. Znidaršiča, ki zastopa bana Dravske banovine. Obenem prebere g. predsednik Škrbec pismo g. bana, v katerem slednji naznanja, da se radi službenih poslov ne more udeležiti proslave in pošilja prisrčne čestitke; nadalje pozdravi župana kranjske občine g. Pirca, kot zastopnika mestnega občinskega sveta, g. Popoviča, predsednika Javne borze zela, ki je stal ob strani, ko se je reševalo težko finančno vprašanje, g. Marínčka, tajnika in zastopnika Delavske zbornice. Po teh uradnih pozdravih, pozdravi g. svetnik Škrbec g. dr. Marko Natlačenca, ki ima kot bivši načelnik oblastne skupščine največ zaslug, da so se ideje kranjskih socialnih delavcev uresničile, dalje g. Brodarja, bivšega državnega poslanca. Predsednik pozove nato zborovalce, da zakličejo trikratno »živijo« na čast našemu vladarju. Godba zaigra državno himno. — Nato sledi govor g. okrajnega načelnika dr. Znidaršiča, ki pozdravlja zborovalce in čestita v imenu g. bana, katerega zastopa. Kranj, gorensko metropolo, imenuje jugoslovanski Manchester kot center velike tekstilne industrije, ki se je vsled povoljnih pogojev tako hitro razvila. Res se je tekom let pri tovarnah nekaj poskrbelo za olajšanje položaja delavstva, ki iz širne okolice hodi na delo v Kranj, vendar to ni zadostovalo in je pri vatna iniciativa, ki je ustvarila »Delavski dom« kot hišo, ki nudi telesno in duševno oskrbo, zelo dobro obnesla in zato g. svetnik Škrbecu prisrčno čestita. Za njim govori župan kranjski g. Pirca. Kranj raste in se razvija, širi se blagostanje, a na drugi strani pa so se vrinile in nastopile naloge, na kater je bilo treba vedno misliti. Z ozirom na to, ker naši domači delavci opravljajo večji del zgolj težaka dela, ker jim manjka strokovna kvalifikacija se je kranjska občina dolgo trudila, da je izposlovala v Kranju ustanovitev tekstilne šole, ki se bo otvorila ravno v torek dne 16. t. m. Za primeren položaj, so pač v prvi vrsti poklicane skrbeti tovarne same, dalje državni zavodi za socialno skrbstvo, poklicana pa je tudi privatna iniciativa in v tem pogledu prednjači že danes »Stavbna zadruga Delavski dom«, ki nudi v svojem domu delavcem stanovanje, ceneno hrano in dušno zabavo. V imenu mestne občine kranjske čestita g. svetniku na zgradbi te lepe delavske palače in se zahvali za ves trud in socialno delo.

Sledi govor g. dr. M. Natlačenca, ki spominja navzoče, da je prvi, ki je bil prišel k njemu z mislijo »Delavskega doma« v Kranju. Kmet Janez Brodar. Dr. Natlačenec nato navaja delo bivšega oblastnega odbora za delavstvo, ki se kaže v domovih v Trbovljah, Jesenicah,

Tržiču in slednjič v Kranju. Tudi ustanovitev tekstilne šole v Kranju je oživila baš ljubljanska oblastna samouprava in žrtvovala v to svrhu ne ravno malo denarja. G. Popovič čestita in pravi, da je Delavski dom krasen spomenik privatne iniciative, ki naj najde posnemanje. G. Brodar, ki je prvi spočel idejo »Delavskega doma«, pozdravi zborovalce v imenu strokovne organizacije »Jugoslovanske kmetijske zveze«. G. Langus pozdravi v imenu Jugoslovanske strokovne zveze in centrale Krekovič družin. Nato se g. predsednik vsem govornikom in udeležencem zborovanja zahvali in zborovanje, ki je tako lepo uspelo, zaključi.

nici, da bo mogel zrasti v močnega mladeniča.

G. Rebolj pozdravi goste in častita v imenu obrtne zadruge, katere načelnik je in v imenu obrtništva. G. prof. Korbar se zahvali kot blagajnik zadruge vsem podpornikom, zlasti g. Kušlanu kot načelniku Hranilnice in posojilnice v Kranju. Odvetniški koncipijent A. Šmajd slika delo in težave pri ustanovitvi zadruge. Kratek a jedrnat besedo je povedal prevzvišeni škof dr. Rožman, ki je dejal: »Vsi so govorili, čestitali in se zahvaljevali onim, ki so gradili dom, jaz pa povzdiguem kozarec v čast delavcem, ki sedijo z nami pri mizi. Naj bo korak v listo dobo, ko bo delavec poleg direktorja, poleg škofa vsak dan lahko

Kosilo — Jedrnat napitnica škofa dr. Rožmana

Pri kosilu so se zbrali zastopniki vseh stanov. Izrečenih je bilo več napitnic. Ljubljanski podžupan g. prof. Jare, ki je bil pred 30 leti kot profesor v Kranju, slika idilo starega Kranja, ki ni poznal industrije in takšnega razmaha, kot danes. Oriše segavo vse težkoče, kako se je to neboljemo dete »Delavski dom« rodilo v njegovega očeta g. Brodarja. Njegovi krstni botri pa so g. prof. Watzi, koncipijent g. A. Šmajd, oblastni odbor, g. Popovič in g. Gajšek. Obledo, ki jo danes ima, pa je temu otroku napravil g. svetnik Škrbec. Zeli, da bi dobil še mnogo birmanskih botrov, ki naj mu pa ne kupijo zlate ure, ampak znižajo dolg v hranil-

ni isti mizi sedel!« (Veliko odobravanje.) G. Marínček pravi, da bo gospod škof kot naslednik velikega prednika tisti, ki bo lahko delavstvo povedel v boljšo bodočnost in mu priboril besedo, ki mu gre. Če bo Cerkev na strani delavstva, kakor to mora biti, bo tudi delavstvo v njo.

Takoj po skupnem kosilu se je v vseh širnih prostorih »Delavskega doma« začela velika ljudska veselica. Ljudstva se je kar trlo, na razpolago je bilo najboljšo, sodelovali pa sta kranjska in tržiška godba. Prireditve je vsestransko uspela kar najbolje, popolnoma dostojno in primerno tistemu velikemu namenu, za katerega je bila določena. Naj živi na veke »Delavski dom« v Kranju, naj živi v njem močna delavska organizacija v ponos in korist delavskega roda, družbe in človeštva!

Strašna nesreča na železnici

Dve deklici padli z vlaka in se ubili

Litija 14. sept. Danes dopoldne se je 13-letna učenka litijske šole Angela Kržan hčerka vpkomenega železničarja in gostilničarja Franca Kržana iz Grada pri Litiji odpeljala s 3-letno nečakinjo Faniko hčerko sestre Fanči poročene Znidar iz Grada v Dev. Mar. v Polju, da obišče brata Lojzeta, ki je v službi pri železnici in si je tam sezidal hišo. Ko sta se popoldne vračali domov, je Angela Kržan nedaleč od Brezanove čuvajnice na ovinku pred kilometrskim kamnom 403.1 s svojo malo nečakinjo na roki gledala pri vratih vagona na levo stran vožnje, da bi domači hiši mahala z robcem. Kar naenkrat pa je radi ovinka močen sunek porinil nesrečno Angelo skozi vrata ven, tako da je padla z otrokom naravnost v meter globok jarek, kjer sta obe takoj obležali mrtvi. Kakor izpovedujejo priče, ne zadene krivda vlakospremnega osebj, ker sta na postaji Kresnice izstopila na nasprotni strani postaje iz vlaka dva moška, ne da bi za-

prla za seboj vrata. Na kraj nesreče je takoj dospela orožniška patrulja, kmalu nato pa tudi sodna komisija s sodnikom dr. Novakom in zdravnikom dr. Ukmarjem, ki sta ugotovila dejanski položaj. Angela nima nobenih vidnih ran, pač pa je bila takoj mrtva radi notranjih poškodb, dočim ima tri-letna Fanika razbito lobanjo in štiri rane na obrazu. Ker je bil dejanski stan že ugotovljen, ne bo obdukcije in so nesrečni žrtvi takoj prepeljali na dom staršev.

Pripominjamo, da se je ravno na tem ovinku pred 12 leti zgodila slika nesreča, samo z razliko, da takrat ni bilo smrtnih neizgode. Radi močnega sunka na ovinku je padla iz vlaka hčerka Vanda takratnega litijskega nadučitelja Andoljša, ki je dobila težke telesne poškodbe pa je le okrevala. Takrat je bila dognana krivda vlakospremnega osebj.

Kongres gospodarskih zbornic in organizacij

Belgrad, 14. sept. u. Snóči se je vršil v hotelu »Srpski kralj« svečan banket, ki so se ga udeležili vsi kongresisti, med njimi tudi trgovinski minister Juraj Demetrovič Na banketu je napil predsednik belgrajske trgovske zbornice Milutin Stanojevič Nj. Vel. kralju Aleksandru in kraljevskemu domu. Govorili so še trgovinski minister, predsednik zbornice TOI Ivan Jelačin, g. Cingrija iz Splita in drugi.

Danes ob 10 je predsednik kongresa Milutin Stanojevič otvoril nadaljevanje kongresa ter dal besedo referentu dr. Lunačku, ki je predaval o splošni reformi našega gregorijanskega koledarja. Med svojim govorom je Lunaček poudarjal, da je problem reforme gregorijanskega koledarja zelo važen z astronomskega, ekonomskega, komercialnega, socialnega in tudi statističnega stališča. O isti temi je referiral tudi tajnik ošijske trgovske zbornice dr. Beljan. Podal je statistiko praznikov katoliške in pravoslavne cerkve ter naglasil, da trpi naše narodno gospodarstvo veliko škodo radi praznovanja dveh praznikov. To škodo je treba odstraniti s tem, da se oba koledarja izenačita. Predla-

gal je, da naj kongres apelira na kraljevo vladu, da naj stori vse za izenačenje julijanskega in gregorijanskega koledarja.

Predaval je še tajnik centrale industrijskih korporacij v Belgradu dr. Gregorič, in sicer o banovinskih in občinskih davkih. Predavatelj je pri tem nad vse zanimivim predavanju naglasil, da je treba zaščititi v tem oziru najbolj našela poljedelca, ki je glavni producent naše države. Država mora regulirati vse davjate tako, da poljedelca štiti. Ob koncu je naglasil potrebo, da samoupravni eniteltji pazljivo vodijo račun in statistiko o razvoju poljedelstva, da ga ne obremene z neracionalnimi davjavami, ki samo omejujejo razmah našega poljedelstva. Le od razvoja našega poljedelstva zamo- samouprava črtati glavne virs za svoje potrebe.

Po predavanjih je sledila dolga razprava, v katero so posegli odlični reprezentanti našega gospodarstva, nakar je predsednik Stanojevič zaključil kongres s poudarkom, da je treba resnega in velikega dela, da se reši, dvigne in okrepi naše narodno gospodarstvo.

Sramota italijanskega odvetništva

Bruselj, 14. sept. V zvezi s procesom v Trstu poroča belgijski list »Le Soir«, da je v stanu objaviti podrobnosti, ki doslej še niso bile znane v inozemstvu in ki hudo obremenjujejo italijansko vladu. Te podrobnosti so dokument prve vrste. Listu jih je izročil belgijski odvetnik, ki je prisostvoval procesu v Trstu. Ta dokument pravi:

»To, kar me je začudilo in kar najbolj obremenjuje moje italijanske tovariše, s katerimi sem govoril med procesom, ni način procesa, kakor ga je vodilo fašistično sodišče, ki je ravnilo po že vnaprej določenih smernicah, marveč je obramba, s katero je nek odvetnik branil svoje obtožence. Po poklicu odvetnik, ne samo, da ni ravnal kakor bi moral kot zagovornik obtožencev, nego je storil še nekaj hujšega. V svojem govoru je sam omenil najtežjo kazen, ki jo predvideva zakon. Te besede italijanskega odvetnika je ponatisnilo vse italijansko časopisje, izjemo tvorijo le listi, ki jih čitajo v inozemstvu. Moj italijanski tovariš je dejal: »Miloš in Bidovec sta bila člana istega društva in kot taka sta izvršila zločinska dejanja, zlasti atentat na »Popolo di Trieste«, ki je imel grozne posledice. Zato bi ju morala zadeti najtežja kazen.«

Uredništvo »Le Soirja« pristavlja, da se je dotični odvetnik, po imenu Zennaro, kasneje opravičeval pred belgijskim odvetnikom, češ »tako nam je bilo zaukazano«.

Ostra obsodba italijanskega režima

London, 14. sept. AA. Labouristični tednik »The new Statesman« priobčuje članek o italijansko-jugoslovanski napetosti v zvezi z umorom tržiških mučnikov in pravi, da je ta proces nov dokaz za nasilne ukrepe Mussolinija proti Nemcem in Jugoslovanom. Clankar pravi dalje, da je bilo delovanje slovenskih agitatorjev le odgovor na nasilja, ki jih razen v sovjetski Rusiji ni moči najti nikjer drugod v Evropi in ki se izvajajo brez uma in brez pozitivnih rezultatov. Ta nasilja proti drugorodcem so ponoven dokaz Mussolinijeve ozkožrnostnosti. Ki se celo izdaja za šampijona revizije mirovnih pogodb v korist Nemčije in Madjarske. Z isto pravico bi se moglo zahtevati revizijo mirovnih pogodb glede nove pridobljenih italijanskih provinc. List zaključuje članek s tem, da bodo Mussolinijeve metode le pomnožile občo nezadovoljnost in da ogrožajo mir v Evropi.

Bruselj, 14. sept. List »La Peuple« ostro obsodja italijansko vladu zaradi odlikovanja bataljona milice, ki je izvršil smrtno obsodbo nad tržiški tržiškega procesa. List poroča v tej zvezi, da so zastopniki konzulatov v Trstu z gnusom opazovali množico, kako je vzdikala bataljonu (črnim krvnikom), ki se je vračal z morišča, kjer je moral en cel bataljon izvršiti smrtno kazno nad 4 Slovani.

XX. Siecle« pa odgovarja listu »Journal de Geneve«, ki piše o pacifizmu Italije in o prizadevanjih te države, da bi dosegla ravnopravnost z ostalimi velesilami, in veli, da so po tržškem procesu taki članki kaj odveč.

Bethlen obišče Berlin

Budimpešta, 14. septembra. as. Na povabilo zunanjega ministra dr. Curtiusa se odpelje ministrski predsednik grof Bethlen meseca novembra v Berlin. Kakor se naglašja v pončnih krogih, hoče grof Bethlen s tem obiskom manifestirati, da je Madjarska slejkoprej ostala pri stari tradiciji odkritega prijateljstva z Nemčijo. Bethlen se bo v Berlinu pogajal radi sklenitve nemško-madjarske trgovinske pogodbe. Trgovsko politični odnošaji med obema državama se morajo nujno urediti. Sedaj obstoja med obema državama razmerje največjih uglednosti. Sicer pa bo grof Bethlen prihodnje dni obiskal tudi Dunaj.

Španski princ v Belgradu

Belgrad, 14. septembra. AA. Davi ob 9.55 je prispel na Bežanijsko letališče pri Belgradu princ Don Alfonso di Orleans, brat tete španskega kralja Alfonza XIII. Na letališču so sprejeli in pozdravili španskega princa zastopnik Nj. Vel. kralja adjutant polkovnik Krstić, španski poslanik na našem dvoru grof de Torrios, poveljnik 6. zrakoplovnega polka zrakoplovni polkovnik Tomić in ostali oficirji. Kasneje je prispel na letališče tudi romunski opolnomočeni minister na našem dvoru Filidor. Španski princ je letel na letalu tipa »Breguet 19c«. V Belgrad je priletel iz Gorce, odkoder je odpotoval ob 6 zjutraj. Po kratkem postanku na Bežanijskem letališču je španski princ nadaljeval pot v Bukarešto.

„Zeppelin“ v Ženevi

Ženeva, 14. sept. as. Zrakoplov »Grof Zeppelina« je danes obiskal Ženevo ob priliki zasedanja Društva narodov. Vreme je bilo ugodno in je privabilo na letališče Cointin nad 30.000 ljudi.

Svicaški zvezni svetnik Motja je v italijanskem jeziku proslavil zrakoplov »Zeppelina« kot znamenje miru v deželi miru. Nato je imel nagovor nemški zunanji minister dr. Curtius, ki je izvajal, da je mnogokrat slišal opazke, da je zblizanje med narodi v zadnjem času doživelo več reakcij. Take-mu valovanje v mednarodnem življenju pa se ni čuditi, temveč je treba ohraniti zaupanje, da ideja kljub temu stalno napreduje.

Velika gasilska prireditev v Kamniku

Kamnik, 14. sept.

Danes popoldne je priredila kamniška gasilska župa veliko gasilsko vajo v Kamniku. Pri vaji je sodelovalo 13 gasilskih društev z 11 motornimi brizgalnimi in dvema ročnima. Vseh sodelujočih gasilcev v kroju je bilo 410, od teh 368 aktivnih, 42 opazovalcev. Velika gasilska vaja je imela namen, pokazati — ne morda vrlovolonarni vaj — ampak hitro grupacijo gasilcev v slučaju katastrofe.

Ob pol dveh je naznanil šerif z Malega gradu, da je v mestu izbruhnil požar. Takoj nato je prihitelo gasilsko društvo iz Kamnika, sledila pa so mu z motornimi brizgalnimi, v presledkih 3 do 5 minut, gasilska društva iz Duplice, Strani, Vrhopolje, Komende, Domžal, Stoba, Homca, nato pa iz Trzinca, iz Mengša in Mosi.

„Požar“ je zavzel ves kompleks hiš med Maistrovo ulico, Glavnim trgom, Mesarsko in Japljevo ulico. Z združenimi napori so gasilci vseh 13 društev omejili „požar“ in ob 2.10 je župni načelnik g. Cerar javil okrajnemu glavarju dr. Ogrinu, da je vaja v glavnem končana. Prav tedaj pa je bilo javljeno župnemu načelniku, da „gora“ gozd na Kalvariji in da grozi obliči cerkvice na Kalvariji. Načelnik je takoj izdal povelje, naj gredo gasilska društva iz Homca, Radomelj in Strani rešiti ogroženo cerkvice na Kalvariji. Tu se je izkazala vsa tehnična izveščanost naših gasilcev. V 22 minutah je bila napeljana voda do 10 minut oddaljene in 80 metrov relativno nad Kamnikom visoke Kalvarije. Prenos vode se je izvršil s pomočjo sodov, v katere je prva brizgalna zbirala vodo, druga jo črpala in oddajala tretji, ki jo je brizgala na cerkvice in gozd.

Po končani vaji so se zbrala vsa gasilska društva na Glavnem trgu, kjer je gasilec nagovoril starostja jugoslovanske gasilske zveze g. Josip Turk. Izrazil je veselje in zadovoljstvo nad lepo uspešno prireditvijo kamniške gasilske župe. V istem smislu je govoril tudi okrajni glavar g. dr. Ogrin, ki je izjavil, da se morejo Kamničani in prebivalstvo kamniškega okraja spričo tako zglednih gasilcev v miru zanesli na vrnosti svojega premoženja.

Zahvalil se je govornikom za imenu vseh društev župni načelnik g. Cerar. Velika vaja je tako v vsakem oziru uspešna, kar je gojovo krasen uspeh gasilcev kamniškega okraja, ki so po večini sami kmetijski fantje in mošči.

Po govorih in fotografiranju na Glavnem trgu se je vršilo defiliranje mimo gasilnega doma. Spreved je otvorilo 70 kolesarjev, za njimi so se vozile motorne brizgalne, za temi pa so korakali gasilci, nakar je sledil razhod.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 14. septembra.

Dolgočasna in pusta je bila današnja nedelja. Edino veselje so imeli šolci izletniki, ki so pobili v okolico, dečini so se kopali odpovali končno še zadnjič. Popoldne in popoldne so bili Ljubljanci navali na vselej in z njimi mnogo tujcev, posebno podčelčanov, ki so danes, na predzadnji dan, prihiteli v Ljubljano, da si ogledajo jesensko razstavo.

Kakor je bila dolgočasna nedelja, tako je tudi dolgočasna današnja kronika, ki razen nekaj manjših nesreč in zborovanj ne beleži nič bistvenega.

Kap je zadela danes ob 8 zvečer v restavraciji Lloyd na Sv. Petra čisti restavraciji g. Franca Bučarja. Poklicani so bili poklicni reševalci, ki so po spoznanju takoj, da Bučarju ni več pomoči, ker je bil že mrtev. To sta kasneje ugotovila tudi poklicna zdravniška dr. Minač in dr. Mis. Pokojni Bučar je bil star 32 let in je bil v Ljubljani precej znana osebnost.

Na policiji so preko noči pripravili nekaj bojevitih plijancev, ki pa so jih zjutraj izpustili.

Danes okrog 11 se je v Mostah ponesrečila 23 letna Berta Glibe, služkinja pri pekarnem mojstru Francu Jezeršku. Kuhala je kosilo, pa se pri tem polila s kropom in močno opekla po obeh rokah.

27 letnega delavca Jožeta Vrhovec so moči v Stepanju vasi napadli neznan ljudje in nekdo ga je zelo močno udaril po glavi. Vrhovecova poškodba je zelo težka.

Trgovski pomočnik Franc Kunstelj je sredi neke v mestu tako nesrečno padel, da se je po bil po vsem obrazu. Razbil si je nos, ranil po čelu, licu in bradi.

Strojni ključavničar Karol Lampič je v soboto popoldne služil v delavnici koe železa. Drobna ostružek za mu je priletel v levo oko in mu ga precej hudo rani.

Vse te ljubljanske ponesrečene so prepejale v bolnišnico, prav tako pa tudi dva podeželjska ponesrečena.

29 letni Ivan Pléman, sin pesnikarja, se je pred par dnevi v Trzinu pri Kranju vsakal s sekiro v levo nogo, danes pa je moral v bolnišnico.

18 letni kmetič sin Ivan Merila v Kovačiji pri Litiji se je večer, v soboto, prav hudo ponesrečil. Na njegovem domu so zdravniki krave s smodnikom. Fant pa je prišel blizu smodnika z gorčo cigareto, ki je zanečila smodnik. Merila se je osamodil po obrazu in si znatno poškodoval oči.

Velik fantovski pretep v Iški vasi

V soboto zvečer je prišlo v Iški vasi do velikega pretepa med fanti, pri katerem se je prelivala kri. Med fanti je bilo tudi nekaj takih, ki so prišli od vojakov na dopust. Pri pretepu so bili ranjeni le tri fantje: Ivan Pláner, ki ga je nekdo sunil z nožem v levo krano rebra; Jože Šlembar, ki je dobil globok sunek z nožem v rebra, da je prišel otekati, in pa vojak Teodor Modic. Zadnjega so podvajani fantje napadli s koli in ga hudo obdelali po glavi in vsem telesu. Opolnoči je vse tri fantje prepeljal v Ljubljano reševalni avtomobil in sicer prva dva v splošno bolnišnico, tretjega pa v garnizijsko. Posebno stanje Šlembara je zelo resno.

Na Angleškem so največ šol ustanovili katoličani

Angleški katoličani razvijajo zelo živalno delavnost, da prekrije svojim otrokom krščansko vzgojo v krščanski šoli. Njihovo priznavanje v tem smislu je tem bolj omejeno vredno, ker so v manjšini. Vendar so kljub temu v zadnjih 25 letih ustanovili največ šol izmed vseh ostalih verskih organizacij.

Angleški minister za prosveto je nedavno v nekem svojem ekspozitu izjavil, da so katoličani od 1. januarja 1905 pa do 1. januarja 1930 ustanovili vsega skupaj 148 novih šol s 37.979 učenci. V istem času so angleški protestantski ustanovili 104 šole s 10.594 učenci. Vidimo, da so jih katoličani nadkrili, čeprav so v manjšini. Vse katoliške šole so svobodne, to se pravi, navzven na cerkvene organizacije. Vendar dobivajo poleg tega tudi še državno podporo, ker je vzgojni komite že davno izjavil, da so te šole silno potrebne.

Nedeljski sport

Zbor zimskih sportnikov

Ljubljana, 14. septembra.

Za danes dopoldne je bila v Ljubljano sklicana izredna skupščina JZSS in sicer zaradi tozadevnega sklepa zadnje redne skupščine, a v svrhu, da se ugotovi potreba ter da se morebiti ustanovi nova zveza za ljubljanske in gorenjske klube, ki so zdaj uclanjeni naravnost v Zvezi, medtem, ko že obstojajo zimskosportne podzveze v Zagrebu in v Mariboru. Klubi, ki so vclanjeni v teh dveh zvezah, so smatrali za krivično, da so ljubljanski in gorenjski klubi vclanjeni naravnost v Zvezi, ki se je vsled tega morala zanje bolj brigati kot se sicer brigala za ostale klube.

Vsled opisane stanja je JZSS vprašal pismeno vse klube, ki pridejo za novo ljubljansko podzvezo v poštev, za mnenje, za danes sklicana izredna skupščina je imela rešiti te formalno plat zadeve.

Zbor je bil sklican za deveto uro dopoldne v belo dvorano Uniona, ker pa ob tej uri ni bilo v dvorani nikogar, se je občni zbor začel šele ob pol 10 dopoldne. Zbralo se je skupno nad 50 delegatov in zastopnikov klubov ter delegati mariborske in zagrebške podzveze. Izmed 65 klubov, ki so vclanjeni v JZSS, jih je bilo na skupščini zastopanih 27.

Skupščino je vodil predsednik dr. Ivo Pirc, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče, nato pa se je razvila debata o zapisniku zadnje redne skupščine. Verifikacijski odsek je ugodil, da so navzoči delegati 26 klubov, ki imajo skupno 50 glasov. Zastopani so bili klubi iz Ljubljane, iz Kranjske gore, Tržiča, Prevalj, Mežice, Smolca, Celja, Maribora, Zagreba in od drugih.

Nato je poročal za JZSS g. Josip Gorec, ki je navedel, da se je izmed prizadetih in vprašanih klubov velika večina njih izrekla proti ustanovitvi podzveze. Za ustanovitev je le par klubov. Pač pa je JZSS mnenja, da je treba ustanoviti podzvezo v Sarajevu in v Belgradu, zlasti ker to žele tankajšnji klubi, ki so zdaj pravzaprav brez vodstva, brez inicijative.

Dr. Lipovšek iz Zagreba govori nato obširno za ustanovitev ljubljanske podzveze. Dokazuje zlasti, da je potrebna delitev dela. Z namen JZSS je treba vzeti del bremen, ki naj jih prevzame novo ustanovljena podzveza. Zveza sama pa naj se bori za vse klube in za vse podzveze enako. Nečemo sicer, da bi se ljubljani podzveza naravnost vsilila, pač pa želimo ustanovitev, ker smo prepričani, da je to potrebno zaradi delitve dela in pravičnega zaradi enakega razmerja vseh klubov do JZSS.

Za in proti je govorilo še par govornikov, naposled pa je podal g. dr. Lipovšek konkretni predlog, da naj se takoj ustanovi zimskosportna podzveza v Sarajevu in v Belgradu. V Ljubljani pa naj se takoj podzveza ustanovi šele v sezoni 1931-32, do tedaj pa naj uprava JZSS vse potrebno za ustanovitev pripravi. Ustanovitev ljubljanske podzveze naj se da na dnevni red prihodnje redne glavne skupščine JZSS.

Ta predlog je bil nato sprejet. Sledila je debata in sklepanje o enotnih podzveznih pravilih. Najvažnejša sprememba je ta, da se imajo občni zbori podzvez odsej vršiti vsako leto najkasneje do 1. novembra. Pač pa morajo podzveze napraviti sleikoprej poročilo o svojem delu v sezoni do vsakokratne glavne skupščine JZSS, ki se vrši vsako leto spomladi, po končani zimski sezoni.

Sprejeto so bile še malenkostne spremembe nekaterih paragrafov podzveznih pravil, nakar je g. dr. Pirc skupščino zaključil, zahvalivši se vsem, ki so prišli ter želeč dovolj uspehov pri nadaljnjem delu za razvoj zimskega sporta v Sloveniji.

Plavalne tekme

Zagreb : Ljubljana 168 : 229.

Za državnim prvenstvom je bila plavalna tekma zaslopetev Zagreba in Ljubljane najvažnejša prirediteljske sezone. Napovedovali so, da je Ljubljana vodilna v državi, če nastopi enotno. Pa so se varali. Od zadnjih tekem je zelo malo napredka, rekli bi celo nazadovani smo. Skoro vsem se je poznalo, da ne trenirajo, predvsem velja to za skafalce. Tako slabih skokov že lep čas nismo videli. Dopoldanski program je ovrnilo slabo vreme, popoldne je pa prisiljal solnce.

Plavanje.

DOPOLDNE.

50 m prosto gospodje: 1. Wilian (LPP) 28.4, 2. Golob (ZPP) 29.2, 3. Smokvina (ZPP) 29.8, 4. Matković (ZPP) 30.5, 5. Fritsch (LPP), 6. Lavrenčič (LPP). Točke: Lj. 16, Z. 16.

50 m prosto dame: 1. Medanič (LPP) 36.1, 2. Widmer (ZPP) 38.1, 3. Zupan (ZPP) 38.4, 4. Lampret (LPP) 38.8, 5. Wohlfart (LPP), 6. Feitich (LPP). Točke: Lj. 22, Z. 42.

100 m prsno gospodje: 1. Franković 1:28.2 (ZPP), 2. Pavešič 1:28.4, 3. Tomiček (LPP) 1:31.4, 4. Sever (LPP) 1:31.8, 5. Kožma (LPP), 6. Malešević (ZPP). Točke: Lj. 32, Z. 61.

Skoki deske gospodje: 1. Kordelič (LPP) 138, 2. Grile (ZPP), 181.96, 3. Čerček (LPP) 103.96, 4. Juntes (LPP) 85.50, 5. Franković (ZPP) 49.42. Točke: Lj. 53, Z. 74.

300 m prosto gospodje: 1. Wilian (LPP) 2:36.4, 2. Matković (ZPP) 2:40.6, 3. Panjkovič (ZPP) 2:42.2, 4. Mini (ZPP) 2:47, 5. Tuma (LPP) 2:58, 6. Turnšek (LPP). Točke: Lj. 69, Z. 90.

100 m hrbtne dame: 1. Wimmer (ZPP) 1:37, 2. Dolence (LPP) 1:41, 3. Lampret (LPP) 1:41.3, 4. Wohlfart (LPP) 1:44, 5. Topič (ZPP), 6. Malota (ZPP). Točke: Lj. 85, Z. 106.

POPOLDNE.

100 m prsno dame: 1. Wimmer (ZPP) 1:34.2 (bolje od jugosl. rek.), 2. Bier (ZPP) 1:38.8 (bolje od jugosl. rek.), 3. Sever Mara (LPP) 1:40.0 (bolje od jugosl. rek.), 4. Malota (ZPP) 1:43.8, 5. Aplene (LPP), 6. Kušec (LPP). Točke: Lj. 93, Z. 130.

100 m hrbtne gospodje: 1. Wilian 1:20 (LPP), 2. Merčeta 1:21.4 (ZPP), 3. Zirovnik 1:23.6 (LPP), 4. Mini 1:27.4 (ZPP), 5. Pavešič (ZPP), 6. Bertonec (LPP). Točke: Lj. 112, Z. 118.

4 x 50 m prosto dame: 1. Stafeta ZPP 2:33 vpstavi: Letonja, Wimmer, Zupan, Medanič. Stafeta LPP je prišla na cilj kot prva, a je bila diskvalificirana radi prehitre prodaje. Potek stafete: Bradarčeva (LPP) starta in prevzame vodstvo z razliko 2 m; Jenkova druga plavalka (LPP) ohrani to razdaljo; Wohlfartova tretja (LPP) prekmata starta in vrhu tega izgubi še 1 m; Lampretova (LPP) finalistka izgubi skoro cel meter a kljub temu pride prva na cilj. Točke: Lj. 132, Z. 160.

Skoki z deske dame: 1. Pretnar (LPP) 56.6; 2. Paungarten (LPP) 54.86, 3. Wohlfart (LPP) 43.18. Točke: Lj. 138, Z. 168.

4 x 100 m prosto gospodje: 1. Stafeta ZPP 4:43.9 (bolje od jugosl. rek.), 2. Stafeta LPP 4:44.3 (bolje od jugosl. rek.). Točke: Lj. 154, Z. 195. ZPP v postavi: Golob, Panjkovič, Matković, Smokvina. LPP v postavi: Lavrenčič, Turnšek, Fritsch, Wilian. Start stafet je bil dober, Lavrenčič (LPP) v krasnem končnem finalu ostane le tričetrt metra za Golobom (ZPP), Turnšek (LPP) drugi plavalec zmanjša to razdaljo na pol metra. Fritsch (LPP) zaradi brezmišelnega natepavanja po vodi ostane 2 m za Matkovićem (ZPP). Wilian plava krasno in prispe kot drugi na cilj z razdaljo 20-30 cm.

Kot šesta točka je sledil izven programa poskus rekorda: 8 x 100 m mešano dame. Plavalca je šušaka Victoria v postavi: Bier, Wimmer, Zupan. Poslavlja je nov jugosl. rekord 4:42.3! Prejšnji rekord 4:47! Nato sta plavalca izven programa 200 m hrbtne Wilian (ASK Primorje) in Zirovnik (SK Ilirija). Wilian je postavil nov jugosl. rekord s časom 3:06. Zirovnik je plaval tudi pod rekordom v času 3:07.4! Prejšnji rekord 3:08.7.

Skoki s stolpa gospodje: 1. Grile (ZPP) 97.80, 2. Kordelič (LPP) 92.64, 3. Strnad (LPP) 89.02. Točke: Lj. 167, Z. 208.

Waterpolo ZPP : LPP (0 : 1) 1 : 1.

Ljubljano so zastopali: Trampuž (ASKP), Sketelj (ASKP), Grile (Ilirija), Tuma (ASKP), Otruba (L), Kolar (ASKP), Bleiweis (ASKP); Zagreb pa so zastopali sami Viktorijiši: Pavešič, Matković I, Vrančič, Marčeta, Matković II, Mini in Smokvina Davor. Scortala sta Tuma (LPP) in Smokvina (ZPP). Igra je bila razbita in ni bila na višku. — Končno stanje točk 229 proti 188 v korist Zagreba.

Nogomet

Hašk : Ilirija 4 : 2 (2 : 0).

Stari priljubljeni znanec ljubljanskih sportnikov Hašk s svojo večerajšnjo igro pač ni zaslužil lake zmage. Če bi imeli napadalci Ilirije le malo sreče, pa bi Hašk odšel s precej drugačnim rezultatom v Zagreb. Moštvo Haška, ki je letos izpadlo v izločilnih tekmah iz tekmovanja za drž. prvenstvo, je to usodo zaslužilo. Nobenega sledu ni več o oni lepi kombinacijski igri. Rezultat te igre ne sme nikogar presenetiti. Nasprotno. Znanost je dejstvo, da igra pri nogometu veliko vlogo revo sreča. In sreča je bila Hašku nenavadno naklonjena. V splošnem je Hašk zaradi fair igre zapustil dober viis. Najboljši mož v moštvu je mladi vratar Starec, ki je sam odločil igro v korist Haška.

Moštvo Ilirije je to pot ugodno iznenadilo. Posebno proti koncu, ko so dobesedno oblegali vrata Haška. Prvič smo imeli priliko gledati igro z obema krilnima igralcema. Donavadi se je forsirolo samo eno krilo. Slaba točka v napadu je bila leva zveza Oman. Bil je očividno nerazpoložen, skoraj vsaka akcija se mu je ponesrečila, čeprav se je mnogo trudil. Napad je tudi dosi srehal, videlo se je pa, da niso še dovolj vigrani. Krilska vrsta se je hrušala in stila svoje. Izredno slab v vsakem pogledu je bil Dekleva. Tako star igralec ne bi smel delati takih takihnih pogreškov. Zdi se, da je Unterreiter končno le našel pravo mesto. Na vsak način se pa mora bolj držati mešala in ne siliti v napad. Pogreške, ki jih je delal v tej igri, gredo na račun krilca. Tekmi je prisostvovalo okoli 1000 gledalcev. Sodil je pa Pevalček objektivno.

Hermes : Ilirija rez. 2 : 0 (1 : 0). Kombinirana rezerva Ilirije je podlegla Hermesu, ki je igral bolj odločno, z 2 : 0. Za rezervu Ilirije pač lep rezultat.

Mariborski sport.

SK Rapid — SK Železnikar 4 : 3 (2 : 2). Nedeljska tekma med Rapidom in Železnikarji se je vršila v okvirju 10 letnice S. K. Svobode. O tekmi sami bi predvsem omenili, da sta obe moštvi predvajali jako slab nogomet. Igralo se je obojestransko brez volje in ambicije in ni bilo opaziti v igri nikakega sistema, ker sta oba nasprotnika nastopila z nekaterimi rezervami. Sodil je g. Nemec jako slabo.

S. S. K. Maribor — S. K. Svoboda, Ljubljana 5 : 2 (2 : 2). Maribor je zmagal docela zaslužen. Obe moštvi sta zlasti v prvem polčasu igrali z veliko tremo, zaradi česar igra ni nudila nikakih lepih momentov. V tehničnem oziru je Maribor nadkriljeval svojega nasprotnika.

SK Svoboda. Maribor — SK Olimp. Celje 4 : 4 (2 : 2). Igra je bila vseskozi izenačena in odgovarja rezultat poteku igre. Sodil je g. Frankl dober.

JESENSKI KASASKI MITING

Na dirkališču na Tezmem pri Mariboru so se večeraj vršile prve dan konjske dirke, ki bi se morale začeti že v soboto, pa so se morale radi slabega vremena preložiti. Rezultati večerajšnje dne so sledeči:

Dirka Karla Pašnerja za 4 do 12 letne konje iz vseh krajev (proga 1600 m). Nagrade 2500, 1250, 750 in 500 Din. 1. Feminist (Franc Filipič) 1:36.3, Denes (Franc Skoberne) 1:44, 3. Melka (Jožef Slavič) 1:42, 4. Poldi (Mihael Filipič) 1:42.2.

Dirka za predsedstveno nagrado za 3 do 12 letne jugoslovanske konje (proga 2100 m). Nagrade 2000, 1000, 600 in 400 Din. 1. Superlot (Franc Filipič) 1:45, 2. Borica (Vjekoslav Razlag) 1:49, 3. Basel (kobilarna Turnišče) 1:51, 4. Ksina (Jožef Slavič) 1:51.

Dirka Karla Pašnerja (druga vožnja): 1. Anfängerin (Anton Kerenčič) 1:55.2, 2. Poldi (Mihael Filipič) 1:58.5, 3. Feminist (Franc Filipič) 1:58, 4. Nelka (Jožef Slavič) 1:40.7.

Ljutomerska dirka za 5 do 12 letne konje kmečke reje iz področja dravske banovine (proga 2100 m). Nagrade 1500, 750, 450 in 300 dinarjev. 1. Borica (Vjekoslav Razlag) 1:48.2, 2. Ksina (Jožef Slavič) 1:48, 3. Piniš (Franc Herić) 1:52.3, 4. Elza (Aljož Jelen) 1:45.

Dirka Karla Pašnerja (tretja vožnja in končni rezultat): 1. Anfängerin, 2. Feminist, 3. Denes, 4. Poldi.

Spominska dirka dr. Alfreda Rozmanita za 3 letne in starejše jugoslovanske konje (proga 2800 m). Dvopreznata amaterska vožnja. Nagrade 2000, 1000, 600 in 400 Din. 1. Superlot (Franc Filipič) in Gospodar (Vincenc Pirš) 1:50, 2. Borica (Vjekoslav Razlag) in Finis (Franc Herić).

Modroce

otomane, divane, lotele in vse tapetniskne izdelke vam nudi najsolidnejše in najceneje **IGNACIJ NAROB**, tapetnik, Ljubljana. Gospodstvska cesta štev. 16 (pri Levcu).

Naročajte »Slovenski list«! Kdor želi postati naročnik »Slovenskega lista«, pa nima poštne položnice, se lahko posluži »Slovenčeve«, toda označi naj na srednjem gornjem robu položnice, da je naročnik za »Slovenski list«. Brez te označbe ostane plačani znesek pri »Slovenca«. Se bolje pa je, da se po dopisnici zahteva položnica »Slov. lista«.

1:55.5, 3. Danka (kobilarna Turnišče) in Ducece (kobilarna Turnišče) 1:59.5, 4. Prima in Ksina (Jožef Slavič) 2:02.

Mednarodni tenis turnir Ilirije

Teniška sekcija Ilirije je odigrala večeraj svoj prvi mednarodni turnir. Povabila je tenis klub iz Beljaka in odigrali z njim prvo mednarodno tekmo v Ljubljani sploh. Agilnost teniške sekcije Ilirije je pohvaliti predvsem, ker goje tenis bolj kot družabno igro. Vse eno so pa ravno v tej tekmi proti rutiniranemu nasprotniku iz Koroške dosegli lep uspeh. Rezultat turnirja je

12:8

v korist gostov. Podlegli so, toda po skoro ravno-pravni igri, taktično boljsemu in rutiniranem nasprotniku. Gosle so prešli kot darilo lično ilirijansko zastavico, dame pa lepo cvetje. Vsa prireditelj je potekla v znamenju sportne solidarnosti. Turnirji med obema kluboma se bodo odselej vršili vsako leto. Brez dvoma je, da bo teniška sekcija Ilirije na raznih turnirjih mnogo pridobila.

Rezultati posameznih iger so naslednji: Gospodje posamezno (prvoimenovani je član Ilirije, drugo imenovan je član Beljaka): Kmet: Mulli 0:6, 2:6. — ing. Novak: dr. Gunkel 4:6, 1:6, — Zaje Lado: Baumgartner 8:6, 1:6, 4:6. — Stojan: Glotz 3:6, 6:1, 6:4. — Kozelj: Brugger 6:2, 6:3, 5:7. — Pogačar: Keimel 2:6, 6:3, 4:6. — Zaje Drago: Wimperger 3:6, 6:4, 0:6. — Hitzdr: Schrott 5:7, 17:15, 6:4. To je bila tudi najdaljša igra turnirja, trajala je cele tri ure, predno je padla odločitev.

Gospodje v dvojce: Novak-Kmet: Mulli-Gunkel 2:6, 2:6. — Kozelj-Zaje: Glotz-Baumgartner 7:5, 6:2. — Stojan-Pogačar: Brugger-Keimel 1:6, 2:6. — Zaje Drago-Sivice: Schrott-Wimperger 0:6, 6:4, 6:4.

Dame posamezno: Premelč: Worrel 6:1, 6:2. Hoffman: grof Lodron 9:7, 6:4. — Ravnhar: Müller 6:4, 6:4. — Pekolj: Glotz 2:6, 1:6.

Mešani pari v dvojce: Premelč-Kmet: Mulli-Worrel 1:6, 7:5, 6:8. — Hoffman-Pogačar: Keimel-Müller 2:6, 2:6. — Pekolj-Zaje Lado: Brugger-Glotz 5:7, 2:6. — Ravnhar-Novak: dr. Gunkel-grof Lodron 4:6, 6:4, 6:4.

S tem se je končal ta turnir, ki bo gotovo pripomogel, da se bo tudi pri nas razvil bel sport. Le škoda, da radi slabe reklame zelo zanimivemu turnirju ni prisostvovalo več občinstva. Za to pa nogo sporta je pri nas veliko premalo zanimanja. Bo treba prirediteljem skrbeti, da dvignejo zanimanje za ta lepi in zdrav sport.

Inozemski sport

Dunaj, 14. sept. as. Rapid - Sportklub 4:0, 1b — Austria - F. A. C. 7:1. — Nicholson - W. A. C. 10:3:0. — Drugorazredni: Hakoab - Neubau 3:1 (2:0). — Hertha - Altmansdorf 3:1 (1:0). — Donau - Bewegung XX. 2:2 (2:1). — Weisse Elf - Moravia 5:4 (1:1).

Mariborska nedelja

Maribor, 14. sept.

Pokojni starostja slovenskih časnikarjev g. Maks Čohić je bil zelo popularna osebnost. To se je pokazalo tudi ob veličastnem današnjem spremlju na njegovi poslednji poti. Za rakvijo blagoga pokojnika so korakali poleg sorodnikov številni pokojnikovi prijatelji in znanci; pogreba so se udeležili v velikem številu zlasti primorski emigranti. Mariborski časnikarji so neshi v sprejodu krasen venec, ki so ga položili na grob dragega in priljubljenega slovenskega tovariša. Urednik Vekoslav Spindler je spregovoril tople in iskrene poslovlilne besede; pevsko društvo »Jadrano« pa je v poslednje slovo odpelo velikemu rojaku ljubni žalosnički. Plemenitemu pokojniku in dobrihri Maksu Čohiću trajen spomin!

Poleg mestnega župana dr. Juvana so bili navzoči magistralni direktor Kochler in zastopniki raznih kulturnih in humanitarnih društev. Prvi se je poslovil od pokojnega Čohića njegov brat. Nato so govorili gg. Spindler, dr. Rapo-lee v imenu jadranske straže in Narodne odbrane, dr. Bergoe, Kariš in časnikar Pirc.

Ob veliki udeležbi občinstva se je vršila danes glavna jesenska gasilska vaja. Ob deseti dopoldne je bilo raz mešni stolp plab zvona; v trenulku so mariborski gasilci polnoštevno z vsem gasilnim orodjem in z novo Magyrusovo lesivijo krenili proti Grajskemu trgu ter obklopi od vseh strani požarni objekt — Scherbaumov min. Sled

Dvajset tisoč milj pod morjem

spisal

JULES VERNE.

Večji se je zopet obrnil k meni in me s svojimi vprašujočimi pogledi prisilil, da sem izpregovoril.

Dejal sem v najlepši francoščini, da njunega jezika ne razumem. Pa tudi on me očitno ni razumel. Bili smo vsi skupaj v največji zadregi.

»Kar mirno jima pripovedujte dalje našo zgodbo,« me je bodril Konzulent, »mogoče bosta vzela to ali ono besedo in jo razumela.«

Začel sem torej pripovedovati naše zanimive dogodivščine in se prizadeval, da sem vsak zlog izgovoril razločno in da nisem nobene najmanjše podrobnosti izpustil. Crkoval sem naša imena, našteval vse naše časti in naslove ter nas vse z vso formalnostjo prestavil kot profesorja Arronaxa, njegovega slugo Konzulenta in harpunirja Ned Landa.

Mož z milimi in krotkimi očmi nas je poslušal mirno in naravnost uljudno ter z vidno pozornostjo. Toda nič v njegovem obličju ni izdalo, da bi bil moje povest razumel. Ko sem končal, ni izpregovoril nobene besedice.

Zdaj sem se zatekel k angleščini. Ta svetovni jezik obvladam tako, kakor ga večina od nas; da namreč čitam angleška dela in jih razumem; pravilno govoriti pa ga ne znam. V našem slučaju pa se je bilo seveda treba ustmeno sporazumeti — torej bi s svojo angleščino čisto sigurno ne bi bil ničesar dosegel.

»Mojster Land«, sem se obrnil k harpunirju, »vi znate angleško govoriti. Dajte se potruditi, kolikor le morete in se skušajte s tema dvema človekoma sporazumeti. Mogoče boste imeli več sreče nego jaz.«

Neda ni bilo treba dolgo pregovarjati. Začel je obema pripovedovati naše dogodivščine. Približno sem razumel, kaj se je kregal. Kajti Ned ni samo navajal fakta z njemu lastno živahnostjo, ampak se

je tudi z vso strastjo in ogorčenjem pritoževal, da so nas proti vsakemu mednarodnemu pravu zaprli. Vprašal je, s kakšno pravico ga pridružujejo in preti s kazensko ovadbo. Pri tem je vedno bolj povzdigoval svoj glas, tako da je proti koncu naravnost kričal in mahal okoli sebe z rokama. Končno je mogoče dal razumeti, da smo ljudje, a ne duhovi, to se pravi, da smo pošteno lačni. To je bilo popolnoma res; samo da smo bili zaradi napetosti svojih živcev nato skoraj pozabili.

Toda harpunir je moral z grozo spoznati, da ga neznanca nista razumela prav nič boljše kot mene — to se pravi, nič. Ne eden ne drugi ni trenil s trepalnicami. Bil sem zdaj trdno prepričan, da ne razumeta niti jezika Aragovega niti jezika Faradayevega.

Bil sem pri kraju s svojo pametjo. Druga jezika nisem znal in moji filološki zakladi so bili popolnoma izčrpani. Očividno nam ni bilo več pomoči. Kar se oglasi Konzulent:

»Če gospod dovoli, bom poizkusil še z nemščino.«

»Kaj, ti govoriš nemško?«

»Kakor rojen Nemec, če gospod ne zameri.«

»Hvala Bogu! Ti si res nenadomestljiv. Torej kar hitro začni!«

V tretjič je začel Konzulent naštevati vse, kar se nam je zgodilo, kaj, kako in čemu. Tudi Konzulenta sem v glavnem razumel, kajti moje znanje nemščine je bilo na isti stopnji ko znanje angleščine. Toda kljub vsemu trudu, ki si ga je prizadeval Konzulent, da bi govoril čim lepše in jasneje, tudi z nemščino nismo ničesar dosegli. Bili smo zdaj res obupani.

Prigan do skrajnega, sem zbiral vse drobtinice, ki so mi iz mojih gimnazijskih let ostale od latinskega jezika in sem našo povest ponovil v četrti v latinščini. Seveda bi si bil Cicero pred njo zamislil ušesa, toda jaz se nisem dal ustrašiti in sem povedal vse lepo do konca. Toda rezultat je bil popolnoma negativen. Potem ko se je izjalovil tudi ta

poslednji poizkus, sta oba neznanca izpregovorila med seboj nekaj besed v nam nerazumljivem jeziku in se obrnila k vratom, ne da bi nam dala kakršnokoli znamenje, iz katerega bi bili mogli sklepati, kaj se z nami namerava; tudi poslovila se nista, kakor je povsod na svetu tudi med največjimi divjaki navada. Vrata so se za njima zaprla.

»To je podlost, da je ni para!« je zakričal Ned Land, ki se je že v dvajsetih razjezil, tako da je bil rdeč ko rak. »Govoriš s tema lopovoma po francosko, po angleško, po nemško in tako dalje, pa nimata niti toliko vljudnosti, da bi nam privoščila eno samo besedico odgovora.«

»Pomirite se, Ned,« sem nagovoril harpunirja, ki se je penil od jeze. »Z jezo ne pridemo v tem položaju nikamor.«

»Ali pa ne pomislite, gospod profesor,« je odgovoril togotnež, »da v tem železnem zaboju lahko gladu umremo?«

»Ah kaj,« je menil naš neomajni filozof Konzulent, »lahko še precej časa zdržimo.«

»Prijatelji,« sem rekel, »obupati na noben način ne smemo. Bili smo že v veliko hujšem položaju. Dajmo počakati, preden si stvorimo sigurno sodbo o kapitanu in moštvu te ladje.«

»Jaz prav nič ne dvomim o tem,« je odvrnil Ned Land, »da so to največji zločinci.«

»Dobro — toda, odkod so doma?«

»Pač iz dežele zločincev.«

»Dragi moj Ned! Ta dežela še ni zadosti točno označena na zemljevidu. Priznavam, da se narodnost teh dveh nezancev ne da izlepa določiti. Zaenkrat moremo samo reči, da nista ne Francoza ne Angleža ne Nemca. Zdi se mi pa, če me moj instinkt ne vara, da sta tako kapitan kakor krmar doma iz dežel južne širine. To sta prav tipična južnjaka. Nikakor pa se ne more spoznati, ali sta Španca ali Turka ali Arabca ali Indca. Kar se njunega jezika tiče, je absolutno nerazumljiv.«

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, H. CESARJA MONTIZUMA. 32 Din. — 27. zvezek: Pregej, OTROCI SOLNCA. 24 Din. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. 28 Din. — 29. zvezek: Saintek, NA POLU SLAVE. 28 Din. — 30. zvezek: Saintek, NA POLU SLAVE. 28 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZOBILJEN SVET (The Lost World). Roman (s slikami). 24 Din. — 32. Din.

Tatvine dragocenih rokopisov

Iz Londona poročajo o izrednem vlom. Vlomljeno je bilo v poznore Royal Army Medical Corps College. Se neznani vlomilec so odnesli večjo množico dragocenih rokopisov, knjig in predmetov, ki bi imeli vrednost le za zasebne zbiratelje ali trgovce z umetninami. Poizvedovanja za storilce so ostala na angleških tleh brez uspeha. Kakor domneva londonska policija, so vlomilci pobegnili v inozemstvo, kakor vse kaže, najbrže v Berlin. Med ukrajenimi stvarmi se nahaja tudi zemljevid Cranofa Benica iz leta 1463. (Map of Portolano). Ta zemljevid predstavlja Veliko Britanijo, Irsko, zapadno obalo Francije, Belgijo in kos Španije. Kot zanimivost bi bilo omeniti, da je na tem zemljevidu zaznamovan zapadno od Irske otokček »Brazilija«, ki je bil narisani leta 1339. Seveda tedaj o Južni Ameriki še ni nihče ničesar vedel.

Pozabljeni ljudje

Zdi se, da so popotniki na vlakih posebno pozabljeni ljudje. Zlasti ženske radi izgube glavo, ko je treba naglo izstopiti. Tudi če vse to vpoštevamo, je vendar čudno, kako so mogli lani na francoskih železnih najti 500 parov čevljev? Kaj so izstopili

bosi? Bolj razumljivo je, da so samo na enem pariškem kolodvoru shranili 3700 pozabljenih dežnikov. Težje kot dežnik se pozabi kovčeg; in vendar je 1500 ljudi pozabilo tudi kovčege. 20 v vlaku pozabljenih samokresov pričča, da so francoski popotniki dobro oboroženi.

Nič manj pozabljeni niso angleški popotniki. Večina ni niti prišla iskat izgubljenih predmetov. Zato jih je železniško ravnanje prodalo na dražbi. Med to šaro je bilo na tisoče raznih reči: dežnikov, fotografskih aparatov, sukenj, klobukov, prstanov; vmes je bilo tudi 200 škarij za kodranje las, kakih 100 steklenic šampanjca in celo majhna molarna brizgalna. Nekdo je pozabil tudi vrečo peska in sicer v vozu I. razreda. Na dražbo pa ni prišlo dvoje dojenčkov, ki sta ju dve materi iz zlobe ali revščine pozabili v vozu. Oddali so obe sivarci v najdenišnico, kjer ju vzgajajo na stroške železniškega ministrstva.

Dvokolesa

motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L.,
tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Tudi takrat

ko ni solnca, Vam bo pranje izredno olajšano, ako boste za to uporabljali pravo terpentinsko milo

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Najvarneje in najbolje naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadruga z neomejeno zavezo v Celju, v novi lastni palači na vogalu Kraja Petra ceste in Vodnikovih ulice

Stanje hranilnih vlog, nad Din 85.000.000.— Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Viatelji pri ljudski posojilnici v Celju ne plačajo nobenega rentnega davka

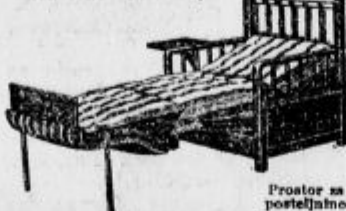
Naročaj „Slovenski list“!

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama. — Svoje prostore ima tik za franciškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposesstvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog. Hranilne vloge znašajo nad 180 millionov dinarjev

Garantirana konstrukcija!

Franc Jaeger

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra nasip 29

Priporoča svoje najmoderneje spalne fotelje vseh vrst modroce, otomane itd.

Najmodernejša oblika!

Čitaj „Slovenski list“!

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Brzjavni: Gospobanka

Miklošičeva cesta 10.

Telefon št. 2057, 2470, 2979.

Podružnice: Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novisad, Sombor, Split, Šibenik.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 480.000.000.— Izvršuje vse vrste bančnih poslov po najugodnejših pogojih.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Donajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe, b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.